

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
The Development of Social Network Blended Supervision Model
Enhancing Good Characteristics of Practice Teachers

สถิตย์ กุลสอน¹ พูนสิน ประคำมินท์² ประหยัด ฤชากุล³
Sathit Koonsorn¹ Poonsin Prakummin² Prayad Ruechakul³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 2) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างคืออาจารย์นิเทศก์ จำนวน 7 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 32 คน และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 71 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการนิเทศ แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบวัดความพึงพอใจ และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test Dependent) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และกระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมความพร้อม 2) ขั้นตอนวางแผนการนิเทศ 3) ขั้นตอนปฏิบัติการนิเทศ และ 4) ขั้นตอนประเมินผลการนิเทศ

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า 1) อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงมีสมรรถนะการนิเทศหลังการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีหลังได้รับการนิเทศโดยรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

¹ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล E-mail: Kulsorn @ hotmail.com
(Asst.Prof. Dr) Faculty of Education, Santapol College

²⁻³ (อาจารย์ ดร.) สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล
(Lecturer Dr.) Faculty of Education, Santapol College

ที่ระดับ .05 และ 3) นักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศผสมผสาน คุณลักษณะความเป็นครูที่ดี การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Abstract

This research aimed to 1) develop social network blended supervision model enhancing good characteristics of practice teachers and 2) study the result of the social network blended supervision model. This research was carried out with 7 supervisors, 32 mentors and 32 practice teachers, totally 71 samples which were obtained by purposive sampling. The research instruments used were an evaluation form of supervision competency, an evaluation form of good characteristics teacher, evaluation form of practice teacher, a satisfaction scale and an interview. The statistics for analyzing the data were mean, standard deviation, t-test dependent, and content analysis.

The research findings found that

1. The developed social network blended supervision model enhancing good characteristics of practice teachers consists of rational, objectives and four processes of supervision: preparation, planning, supervising, and evaluation.

2. The result of the social use of network blended supervision model enhancing good characteristics of practice teachers revealed that 1) The capacity of supervisors and mentors were higher than before using this model at .05 level of significance. 2) practice teachers had a good characteristics of practice teacher after supervision by using this model at .05 level of significance, and 3) The practice teachers, mentors and supervisors were satisfied with the social network blended supervision model at a high level.

Keywords: Social Network Blended Supervision Model, Good characteristics of practice teacher, Teacher professional experience training

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้

พัฒนาตนเองได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติเต็มศักยภาพตามความถนัด และความแตกต่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญตามนัยแห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพมาตรฐานผู้เรียนใน บทบาทผู้อำนวยความสะดวกการจัดการเตรียมสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดสภาพแวดล้อม รวมทั้ง กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนาผู้เรียน ให้รักศรัทธาการเรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงสังคมยุคเทคโนโลยีดิจิทัล และ พัฒนาเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม

สถาบันการผลิตครูต้องพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้เอื้ออำนวยต่อนักศึกษาครูให้ได้เรียนรู้งานในบทบาทหน้าที่แบบอย่างครูที่ดี ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์ มีปัญญา มีความคิดอย่างเป็นระบบและสามารถสร้างเสริมทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับเป้าหมาย แผนการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้ผลิตครูผู้สอนให้เป็นครูที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณ ความเป็นครูสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยสถาบันที่ทำ หน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่าต้องให้นักศึกษาออกไป ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องผ่าน การประเมินตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่คุรุสภากำหนด คือ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และ 2) ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้มีสมรรถนะสามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน และวิจัยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูครั้งแรก ถ้านักศึกษามีความมั่นใจ ภาคภูมิใจต่อสิ่งที่ตนเองได้ปฏิบัติ จะส่งผลต่อทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ และการฝึกแก้ปัญหาตาม สภาพแวดล้อมและบรรยากาศจริงในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถาบันผลิตครูจึงควรพัฒนารูปแบบ แนวทาง กลยุทธ์ และวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมนักศึกษาที่มีความพร้อม ทั้งด้านทักษะความรู้ ความมั่นใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถเข้ากับบริบท ของสถานศึกษาแต่ละแห่งได้อย่างเหมาะสม

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นวิธีการช่วยเหลือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้สามารถ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการนิเทศ ผลลัพธ์อยู่ที่คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน (Glickman, et al., 2010) สอดคล้องกับแนวคิด ของ วัชรา เล่าเรียนดี (2550) ที่ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง โดยมีอาจารย์นิเทศก์และครูที่เลี้ยง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Range et al. (2013) ที่พบว่า อาจารย์นิเทศก์ให้ความสำคัญต่อการให้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนานักศึกษาครู ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึง สิ้นสุดกระบวนการฝึกประสบการณ์ภายใต้รูปแบบการนิเทศผสมผสานแบบบูรณาการ ที่มีผลลัพธ์อยู่ที่คุณภาพ การศึกษาและคุณภาพผู้เรียน จากการศึกษาวิจัยของ กิตติมา เก่งเขตรกิจ และคณะ (2563) ที่พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความต้องการจำเป็นต่อการจัดสรรเวลาให้คำปรึกษา แนะนำหรือ การไปนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ และงานวิจัยของ พรรณทิพย์ เกษเจริญคุณ (2559) พบว่าปัญหาการนิเทศ

การจัดการเรียนรู้เกิดจากยังขาดบุคลากรที่จะทำกรนิเทศ เนื่องจากผู้นิเทศมีงานที่รับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาในการนิเทศ ขาดการสื่อสารและการนิเทศไม่ต่อเนื่อง จึงควรพัฒนารูปแบบการนิเทศ ปรับเปลี่ยน กลยุทธ์การนิเทศผสมผสาน (Bonk & Graham, 2006) ให้ผ่านหลายช่องทาง โดยอาศัยสื่อกลางเทคโนโลยี ที่ทันสมัยการเปลี่ยนแปลงสังคมโลก ด้วยวิธีทั้งแบบเผชิญหน้าระหว่างการนิเทศในชั้นเรียน (Face to Face) และการนิเทศโดยระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องไร้ขีดจำกัด ในเรื่องเวลาและสถานที่ นักศึกษาสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตามศักยภาพของบุคคล (Safko & Brake, 2010) อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี และสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูให้กับนักศึกษา (วัลนิภา ฉลากบาง, 2559)

เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือสื่อสารที่นำมาบูรณาการพัฒนาการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา ศักยภาพแต่ละบุคคลได้ทุกที่ ทุกเวลา (วรภาพร ดำจับ, 2562) ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ ให้มีคุณภาพทั้งการถ่ายทอดความรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการ สภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไร้ขีดจำกัดในเรื่องเวลา และสถานที่ สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา สามารถสร้างความเข้าใจ เกิดทักษะ ที่จำเป็นต้องพัฒนาในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จึงได้บูรณาการเชื่อมโยงการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ทุกพื้นที่ทั่วถึง และส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับประโยชน์ทางการจัดการเรียนรู้ภายใต้ระบบเทคโนโลยี เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสาร ผ่านบรรยากาศที่มีสัมพันธภาพที่ดีในการวิเคราะห์และ สะท้อนความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Carolan, 2014) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ความสำเร็จของการนิเทศที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี มีความมั่นใจ เกิดความรักและความ ศรัทธา ในวิชาชีพครูของนักศึกษา ที่จะสำเร็จการศึกษาเป็นครูมืออาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาและแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนารูปแบบ การนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อนำผลการศึกษา เป็นข้อมูลสารสนเทศในการขับเคลื่อนพัฒนาวิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเทคโนโลยีดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบสมรรถนะการนิเทศของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ระหว่างก่อนและหลังการนิเทศโดยรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น

2.2 เปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาก่อนและหลังได้รับการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

2.3 ความพึงพอใจนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงที่ดำเนินการนิเทศตามกระบวนการของรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีสมรรถนะการนิเทศสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับการนิเทศตามกระบวนการของรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการวิจัยได้จากการสังเคราะห์แนวคิดลักษณะครูดีของ จักขณา อธิรัตน์ปัญญา (2558) แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Bonk & Graham (2006) หลักการนิเทศของ Glickman et al. (2010) การสะท้อนความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามแนวคิดของ Carolan (2014) และการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูที่ดีใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านความรู้ในศาสตร์การสอน 3) ด้านการปฏิบัติการทำงานหน้าที่ครู และ 4) ด้านค่านิยมและจิตวิญญาณความเป็นครู

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 179 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 179 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 12 คน

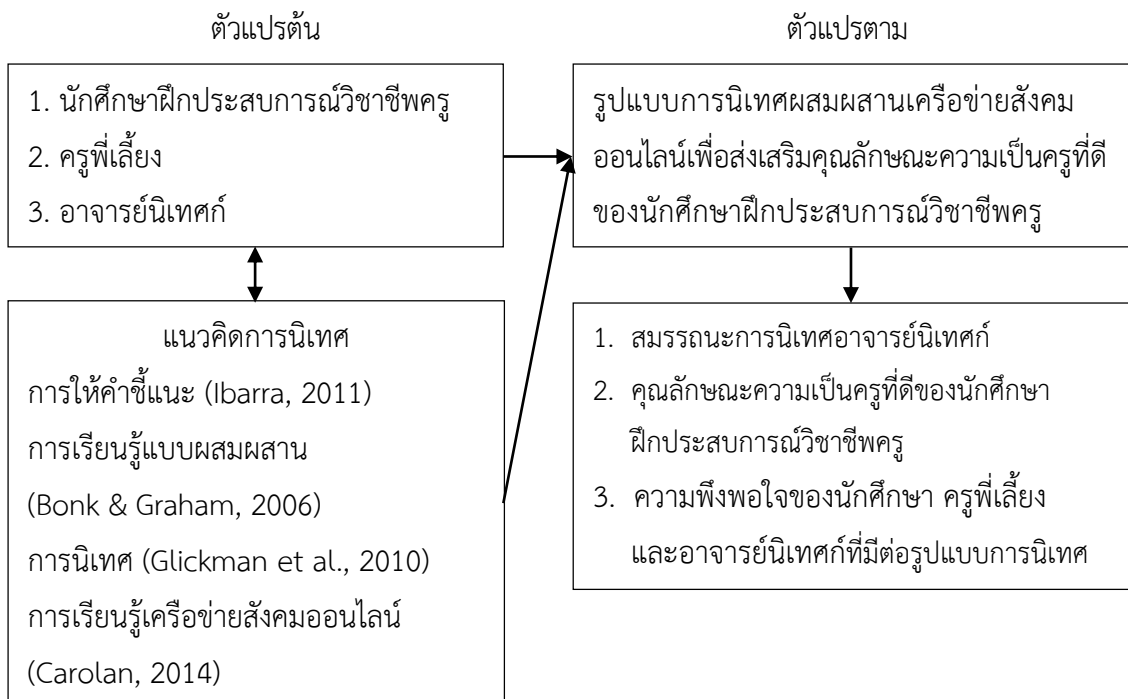
2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 32 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูพี่เลี้ยง จำนวน 32 คน และอาจารย์นิเทศก์ของคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล จำนวน 7 คน

3. ขอบเขตด้านเวลาและสถานที่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการในปีการศึกษา 2563 ระยะเวลาทำการวิจัย 10 เดือน ระหว่างเดือนกันยายน 2563 - มิถุนายน 2564 พื้นที่หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู ในจังหวัดเลย บึงกาฬ หนองคาย และหนองบัวลำภู **แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง**

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะครูดีของ จักษณา อธิรัตน์ปัญญา (2558) การให้คำชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงของ Ibarra (2011) แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Bonk & Graham (2006) หลักการให้คำปรึกษาของ Glickman et al. (2010) และการสะท้อนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ในบรรยากาศสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ Carolan (2014) สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 179 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 179 คน และ อาจารย์นิเทศก์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล อุตรธานีจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 370 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูพี่เลี้ยงของ นักศึกษาในสถานศึกษาฝึกประสบการณ์และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด จำนวน 32 คน และอาจารย์นิเทศก์ คณะศึกษาศาสตร์และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินสมรรถนะการนิเทศ เป็นแบบประเมินตนเองของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับทักษะความรู้ ความสามารถในการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 22 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทดลองใช้ (Try out) กับ อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

2. แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี เป็นการประเมินคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในองค์ประกอบ 4 ด้านคือ 1) ความรู้ในศาสตร์การสอน 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การปฏิบัติหน้าที่ครู 4) ค่านิยมและจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นแบบมาตรวัด ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และทดลองใช้ (Try out) กับอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษา ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

3. แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบประเมินคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย สันตพล กำหนดให้อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงใช้ในการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ลักษณะเป็นแบบประเมินที่มีการให้คะแนนตามประเด็น การประเมิน จำนวน 24 ข้อ อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงจะทำการประเมินโดยการสังเกตจากการ จัดการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวน 3 ครั้ง เพื่อประเมินพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา

4. แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และ อาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ค่าดัชนีความสอดคล้องวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 และทดลองใช้ (Try out) กับอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษา ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

5. แบบสัมภาษณ์ เป็นแนวคำถามการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80 -1.00 และทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 10 ปี ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อร่วมพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบและเอกสารประกอบร่างรูปแบบในด้านโครงสร้าง องค์ประกอบ ขั้นตอนกระบวนการ กิจกรรม และการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ 1) คู่มือการใช้รูปแบบ 2) แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้รูปแบบ 3) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี 4) แบบประเมินสมรรถนะการนิเทศ 5) แบบประเมินความพึงพอใจ และ 6) แบบประเมินร่างรูปแบบที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาวិเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำร่างรูปแบบการนิเทศ และเอกสารประกอบร่างรูปแบบ เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ และเอกสารประกอบร่างรูปแบบ ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2563 ถึง 31 ตุลาคม 2563 และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเพื่อนำไปใช้ในระยะที่ 2 ต่อไป

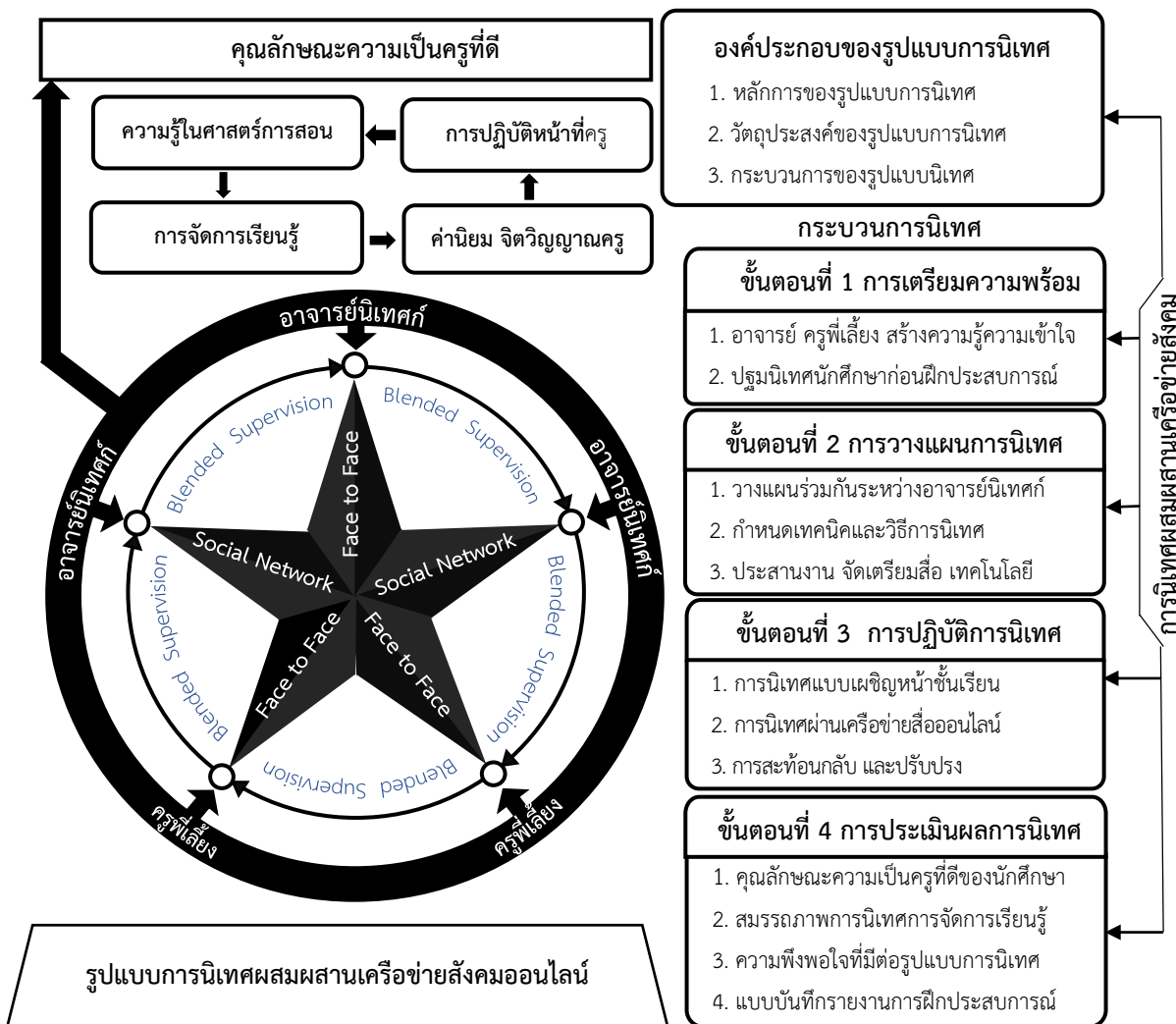
ระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ โดยนำรูปแบบไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มทดลองเดี่ยว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-group pretest-posttest design) เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 1 ภาคเรียน จัดประชุมชี้แจงการใช้รูปแบบการนิเทศให้กับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการประเมินอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนทดลอง จากนั้นนำรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง หลังจบการทดลอง ผู้วิจัยได้ประเมินอีกครั้งด้วยแบบประเมินชุดเดียวกัน พร้อมทั้งให้ทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่ t-test Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการนิเทศ พบว่า รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 1. หลักการรูปแบบการนิเทศ 2. วัตถุประสงค์รูปแบบการนิเทศ 3. กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ก่อนและหลังการนิเทศ ด้วยรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลเปรียบเทียบสมรรถนะอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ก่อนและหลังการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ	n	ก่อนนิเทศด้วยรูปแบบ		หลังนิเทศด้วยรูปแบบ		t
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์		39	3.57	0.47	3.72	0.22	2.74*

*P<.05

จากตารางที่ 1 พบว่า อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ที่ใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีสมรรถนะการนิเทศหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษา ก่อนและหลังได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนและหลังได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู		4.12	0.14	4.61	0.15	24.43*

*P<.05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ได้รับการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ต่อการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์

รายการ	N	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ	71	3.92	0.84	มาก
ด้านกระบวนการนำไปใช้	71	4.08	0.82	มาก

ด้านผลของการใช้รูปแบบ	71	4.45	0.84	มาก
รวม	71	4.05	0.83	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมาก

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด ดังนี้

1. รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วยหลักการของรูปแบบการนิเทศ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ แนวปฏิบัติของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางการนำรูปแบบการนิเทศไปใช้ โดยมีการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม ซึ่งได้นำไปทดลองใช้และพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้รูปแบบการนิเทศมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ความเป็นไปได้ การนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ทำให้อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง มีแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในทิศทางเดียวกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของ วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2550) ให้ความเห็นว่าการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างและการพัฒนารูปแบบ และสอดคล้องหลักการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Bonk & Graham (2004) และแนวคิดการนิเทศแบบพัฒนาการของ Glickman et al. (2010) ที่ว่าการพัฒนารูปแบบประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างและการพัฒนารูปแบบด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบตามสมมติฐาน มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงรูปแบบ แล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2560) ที่พบว่า รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะของนิสิตครู ประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายการนิเทศตามสภาพจริง การสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

2.1 อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ที่ใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีสมรรถนะสูงชันกว่าก่อนทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 สอดคล้องการวิจัยของ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2560) ที่พบว่า อาจารย์นิเทศก์มีสมรรถนะการนิเทศสูงชันหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพรูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู และสอดคล้องกับการวิจัยของ ปารณีย์ ชาวเจริญ และคณะ (2561) ที่พบว่า สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการนิเทศของครูที่เลี้ยง หลังการใช้รูปแบบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์นิเทศก์ และครูที่เลี้ยง มีความรู้ความเข้าใจในทุกองค์ประกอบของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูอยู่แล้ว จึงสามารถดำเนินการนิเทศแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนได้อย่างดี และเมื่อนำรูปแบบการนิเทศที่ผสมผสาน แบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนกับการนิเทศแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถช่วยเติมเต็มช่องว่างของ ปัญหาอุปสรรคกระบวนการนิเทศ ทำให้อาจารย์นิเทศก์ได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจมีความก้าวหน้า ทางการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษา สอดคล้องแนวคิดของ Harris (1985) ที่ว่า ผู้นิเทศ เป็นผู้มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ และนำเอาความสามารถของผู้รับการนิเทศออกมา และเป็นผู้ที่มีทักษะในการนำไปสู่บทสนทนาในการให้คำชี้แนะเพื่อกระตุ้นให้คิดอย่างอิสระ มีการพัฒนา กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสะท้อนประสบการณ์ และการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง โดยผู้รับ การนิเทศจะได้รับการเสริมพลังบวกและก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้

2.2 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ที่ได้รับการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศผสมผสาน เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องการวิจัยของ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2560) ที่พบว่า นิสิตครูที่ได้รับการนิเทศโดยใช้รูปแบบ การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกลยุทธ์ การพัฒนารูปแบบการนิเทศมีความยืดหยุ่น ปรับให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษา และสภาพบริบทการจัดการเรียนรู้จริงของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามุ่งมั่นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงในชั้นเรียนเต็มศักยภาพสอดคล้องความต้องการจำเป็น ที่ต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการไตร่ตรองสะท้อนคิดให้แก่ นักศึกษา จึงส่งผลให้นักศึกษาที่ผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะความ เป็นครูที่ดีตามองค์ประกอบทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องการวิจัยของ จักขณา อธิรัตน์ปัญญา (2558) ที่พบว่า คุณลักษณะของครูดีมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นครู 2) บุคคลแห่งการเรียนรู้ 3) คุณธรรม 4) วิธีทางปัญญาสร้างสรรค์ความรู้ และ 5) ความรักในวิชาชีพรู รูปแบบการนิเทศมี ความยืดหยุ่นและปรับให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงาน ของสถานศึกษาและสภาพบริบทการจัดการเรียนรู้จริงของนักศึกษา เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์และ นักศึกษาสะดวกและไม่เป็นการเพิ่มภาระงาน ส่งผลให้นักศึกษามุ่งมั่นพัฒนาความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความพึงใจ ตามสภาพจริงในชั้นเรียนเต็มศักยภาพของแต่ละคน สอดคล้องความต้องการจำเป็น ที่ตนเองต้องการพัฒนาอย่างชัดเจนซึ่งสอดคล้องการวิจัยของ เรืองวิทย์ นนทภา (2559) ที่พบว่า คุณลักษณะของครูที่ผู้เรียนประทับใจประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนตัว การจัดการเรียนรู้ วิชาการ จรรยาบรรณ และมนุษยสัมพันธ์

2.3 นักศึกษา ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศผสมผสาน เครื่องช่วยสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูที่ตึกศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สัจจิตบูล (2560) ที่พบว่า อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนิสิตครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบการนิเทศมีวิธีการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตรและมีความสะดวกในกระบวนการนิเทศตามรูปแบบที่พัฒนาการสื่อสารผ่านเครื่องช่วยสังคมออนไลน์อย่างเป็นระบบ ทำให้การนิเทศสะดวก รวดเร็ว นักศึกษาสามารถรับข้อมูลสะท้อนกลับหลากหลายช่องทาง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทั้งการให้ข้อมูลสะท้อนกลับแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน และผ่านช่องทางเครื่องช่วยออนไลน์ จึงทำให้นักศึกษามีความสุขและพึงพอใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheng & Chau (2016) ที่พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนผสมผสานผ่านเครื่องช่วยมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพึงพอใจในรายวิชาที่เรียนอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องการวิจัยของ มานี แสงหิรัญ และคณะ (2561) ที่พบว่า ความพึงพอใจการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการนำรูปแบบการนิเทศไปทดลองใช้พบว่า รูปแบบการนิเทศมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา การนิเทศ การจัดการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

1.2 ผู้นิเทศควรปรับเปลี่ยนการใช้เทคนิคและกลวิธีการนิเทศอย่างหลากหลายทันกับการเปลี่ยนแปลงและมีการสะท้อนกลับตรงตามความต้องการและสภาพปัญหาเพื่อให้ผู้รับ การนิเทศ มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาวิชาชีพครู จึงควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย หรือสาขาการสอน ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของแต่ละระดับ และสาขา

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนำรูปแบบการนิเทศผสมผสาน เครื่องช่วยสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาศักยภาพการนิเทศ และประสิทธิภาพกระบวนการนิเทศนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานการพิมพ์.
- กิตติมา เก่งเขตรกิจ, เกียรติศักดิ์ ล้วนมงคล และอรอุมา สอนง่าย (2563). การศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 23(1), 1-10.
- จักขณา อธิรัตน์ปัญญา. (2558). การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะครูดีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิจัยและพัฒนา. 5(2), 30-48.
- พรรณทิพย์ เกษเจริญคุณ. (2559). ปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในของโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปารณีย์ ขาวเจริญ, ดวงใจ สีเขียว และ ชมพูนุท สุขหวาน. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์. 19(1), 125-136.
- มานี แสงหิรัญ, พนมพร ศิริภาพร และสุกัญญา รุจิเมธภาส. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ. 11(1), 879-894.
- เรืองวิทย์ นนทภา. (2559). คุณลักษณะของครูที่ผู้เรียนประทับใจ: ต้นแบบของครูดี. วารสารวิชาการวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10(2), 142-153.
- วรภาพร ดำจับ. (2562). สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 7(2), 143-159.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2550). การนิเทศการสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลนิกา ฉลากบาง. (2559). จิตวิญญาณความเป็นครู: คุณลักษณะสำคัญของครูมืออาชีพ. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 6(2), 123-128.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยรูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2(4), 1-15.
- ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 11(2), 177-192.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Bonk, C.J. & Graham, C.R. (2006). **The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs**. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing.
- Carolan, B.V. (2014). **Social Network Analysis and Education: Theory Methods and Applications**. London: SAGE Publication.
- Cheng, G. & Chau, J. (2016). **Exploring the Relationships Between Learning Styles, Online Participation, Learning Achievement and Course Satisfaction: An Empirical Study of a Blended Learning Course**. *British Journal of Educational Technology*, 47(2), 257-278.
- Glickman ,Carl.D., Stephen P. Gordon & Jovita M.Rose-Gordon. (2010). **Supervision and Instruction Leadership: A Developmental Approach**. (8thed.) Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Harris B.M. (1985). **Supervisory Behavior in Education**. Englewood Cliffs, New York : Prentice - Hall.
- Ibarra, H. (2011). **Coaching and Mentoring**. (3rded.; K.Ruamdaecha, Trans). Bangkok: Expernet.
- Range, B., Duncan, H. & Hvidston, D. (2013). **How faculty supervise and mentor pre-service teacher: implications for principal supervision of novice teachers**. *International Journal of Educational Leadership*, 8(2), 43-58.
- Safko, L. & Brake, D.K. (2010). **Social Media Bible**. Hoboken, NJ: Johnwile & Sons.